

været ført om hele det sociale Spørgsmaal og Grundlaget for hele vor sociale Lovgivning, og jeg erkender, at man, enten man har syslet lidt eller meget med det foreliggende Spørgsmaal, maa sige, at man her staar overfor noget, der ikke alene berettiger til en teoretisk akademisk Drøftelse, men som man tillige møder i det praktiske Liv. Jeg tror, at det har man forstaaet ude paa Landet, og at der rejser sig forskellige Spørgsmaal, synes jeg er en naturlig Følge deraf. Man siger, at alle har Ret til Arbejde, men med Retten følger ogsaa Pligten til Arbejde, og dette Arbejde er for saa vidt den eneste Kapital, som Arbejderen besidder; brister det for ham at faa Arbejde, er denne Kapital slaaget ud af Hænderne paa ham. Men man maa ikke glemme, at ganske vist er den store Husmandsklasse ude paa Landet noget anderledes stillet end Industrierbejderne, Husmændene maa dyrke deres Jord og søge at vriste ud af deres Bedrift det, de skal leve for, men deres Arbejdskraft er dog deres Kapital, og kommer der en Frostnat eller en Hagelbyge og ødelægger Kornet, er denne Arbejdskraft, denne Kapital spildt. Men kom man saa og sagde, at det maa de ikke alene selv sikre sig mod, men her maa ogsaa Staten træde til, vilde det faa ganske overordentlig vidtrækkende Følger, og det er en Fordring, som man — saa vidt jeg ved — aldrig har stillet ude paa Landet. Jeg siger ikke dette for at kritisere det foreliggende Lovforslag, men jeg siger det, for at man skal kunne forstaa, at slige Spørgsmaal kan rejses ude paa Landet overfor dette Lovforslag. Jeg hilser med Glæde, at man aldrig ude fra Landet har forlangt Statens Støtte overfor saadanne Forhold, som man ikke er Herre over. Jeg skal nævne et enkelt Tilfælde, der hændte for 3—4 Aar sidenovre i Jylland, da en stor Del af Landet blev angrebet af Fritfluer, der ødelagde mange, mange Arbejdsdage fuldstændig. Der lød ganske vist da Røster om, at nu maatte Staten træde til. Men hvad svarede der fra Landet? Der svarede det, der synes mig fornuftigt: Nej, skulde Staten træde til her, hvor skulde den saa ikke træde til, og hvilke Byrder vilde der saa ikke blive lagte over paa Staten? Jeg tror, som sagt, ikke, at man staar med Uvillie overfor dette Lovforslag, men man

drager Paralleler og spørger, om det virkelig er noget, som absolut maa gøres.

Men det, hvorfor jeg egentlig har begæret Ordet, er for at give min Tilslutning til noget, der allerede er omtalt. Det erkendes jo, at vi her staar overfor et socialt Problem, der maa løses. Den Dag, da den arbejdsløse staar og mangler Brød, maa det offentlige træde til. Her staar man overfor den haarde Nødvendighed, her maa der gøres noget. Jeg billiger ganske, at Lovforslaget hviler paa Selvhjælpsprincippet, paa Forsikrings-tanken, men naar Spørgsmaalet saa bliver om, hvordan man skal yde Støtte fra det offentliges Side, giver jeg min Tilslutning til den Tanke, at man ikke skal lægge Hovedvægten paa Staten, men paa Kommunerne, de maa tage den overvejende Part af denne Byrde. Jeg kunde i og for sig godt gaa med til, hvad den sidste ærede Taler (Sandbæk) sagde, at Kommunerne skulde overtage det hele. I alt Fald maa det kræves, at det væsentligst bliver Kommunerne, der træder til. Om Staten saa skal træde regulerende til med lidt mere eller mindre, skal jeg ikke sætte mig imod. Jeg tror ogsaa, at man ude paa Landet vil kræve, at det væsentligst bliver en Kommunesag. (Afbrydelse af *K. M. Klausen*). Det ærede Medlem spørger, om det er Forsørgelses-kommunen, der skal betale det. Det synes jeg er et Detailspørgsmaal, som der kan forhandles om i det eventuelle Udvalg, det skal jeg derfor ikke komme ind paa. Men det, der for mig er Hovedsagen, er, at Tilskuddet bliver ydet af Kommunerne. Og gaar man ikke den Vej, er man — deri er jeg tilbøjelig til at give den sidste ærede Taler Ret — inde paa en Vej, hvorom man slet ikke ved, hvor langt den fører. Thi medens man nu nogenlunde kan overskue Forholdene og er i Stand til at faa Land-bodemokratiet — som det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen) sagde — til at se med nogenlunde Velvillie paa dette Lovforslag, vilde Kravene, den Dag det blev Millioner efter Millioner, der gik ud af Statskassen til dette Formaal, blive helt andre, og man vilde sige: Hvorfor skal vi bære hele Risikoen ved vor Indsats, som er vort Arbejde, hvor vi er afhængige af Vejr og Vind og saa mange andre Ting, som vi slet ikke er Herre over. Nej, lige saa vel som jeg ønsker, at det foreliggende Spørgsmaal